

METODOLOŠKO POJASNILO

Aladar Belec

ZAKOL ŽIVINE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

Zakol živine v klavnicah, Slovenija, mesečno (Prva objava)

Julij 2021

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	6

1 NAMEN

Namen objave podatkov o zakolu živine je spremljanje in ugotavljanje spremembe v številu in masi zaklanih živali, in sicer konj, goveda, prašičev, ovc, koz, kuncev ter perutnine.

Med ključne statistike sodijo podatki o številu in masi zaklanih živali za govedo, prašiče, ovce, konje, perutnino...

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)

- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)

- Uredba (ES) št. 1165/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki živinoreje in mesa

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, so v klavnicah zaklane živali (opisujemo jih glede na njihovo vrsta, število in masa).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja je registriran obrat za klanje živine na območju Republike Slovenije (RS), ki je registriran pri Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ter družinske kmetije, kjer se vrši zakol domačih živali - (zakol izven klavnic).

Izbor enot je poln; to pomeni, da so v raziskovanje izbrani vsi registrirani obrati na območju Republike Slovenije, ki se ukvarjajo z dejavnostjo klanja domačih živali.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo mesečno.

Podatke zbiramo s poštnim vprašalnikom za statistično raziskovanje Zakol živine v klavnicah (KME-ZAKOL/M).

V okviru raziskovanja Zakol živine v klavnicah (KME-ZAKOL/M) podatke pridobimo iz administrativnih virov:

Metodološko pojasnilo

- v manjših klavnicah podatke o zakolu živali pridobimo iz veterinarskih poročil UVHVVR,
- zakol govedi pridobimo iz Centralnega registra govedi (CRG).

Od leta 2008 dalje ocenjujemo tudi zakol živali zunaj klavnic (na kmetijskih gospodarstvih) na letni ravni, in sicer na podlagi podatkov o številu živali in podatkov o zakolu v klavnicah. Pred letom 2008 pa se tega podatka ni ocenjevalo.

6 DEFINICIJE

Kategorije goveda so skladne s kategorijami, ki jih določa Pravilnik o izvajanju uredb Sveta (EGS) in uredb Komisije (EGS) o razvrščanju trupov goveda (Uradni list RS, št. 16/08), kategorije prašičev pa s kategorijami, ki jih določa Pravilnik o razvrščanju prašičjih trupov (Uradni list RS, št. 50/06).

Trupi goveda in konj so trupi, brez kože, glave, spodnjih delov nog, repa in notranjih organov prsne in trebušne votline, ledvičnega in drugega odvečnega loja trebušne in medenične votline.

Teleta so živali, stare do 8 mesecev.

Starejša teleta so živali stare od 8 do 12 mesecev (mlado govedo).

Drugo govedo so biki, stari nad 24 mesecev, ter telice in voli, stari nad 30 mesecev.

Trupi prašičev so trupi zaklanih in izkravljenih prašičev brez parkljev, jezika, drobovja, spolnih organov, trebušnega sala, ledvic in trebušne prepone, pri garanih (mavžanih) s kožo, glavo in repom, pri izkoženih (odrtih) pa brez glave, kože, repa in nogic (odstranjene v skočnem oziroma zapestnem sklepu).

Trupi prašičkov so trupi s kožo in brez ščetin in parkljev, z glavo in jezikom, s sprednjimi in zadnjimi nogicami, brez notranjih in spolnih organov, z ledvicami in ledvičnim salom in repom.

Prašički so po omenjenem pravilniku prašički obeh spolov s toplo maso očiščenega trupa od 5 do 25 kg.

Pitani prašiči so lahki in težki pitani prašiči.

Izločeni plemenski prašiči so plemenske svinje ne glede na maso toplih polovic in merjasci z maso toplih polovic nad 80 kg, če so garani, in nad 64 kg, če so izkoženi.

Mladi pitani merjasci so nekastrirani prašiči moškega spola z maso toplih polovic od 50 do 80 kg, če so garani, oz. od 37 do 64 kg, če so izkoženi.

Trupi drobnice so trupi z ledvicami in ledvičnim lojem, brez kože, glave, spodnjih delov nog, repa in notranjih organov.

Trupi kuncev in perutnine so za kuho pripravljene trupi (brez glave, vratu, nog, srca, jeter in prebavil).

Druga perutnina; v to skupino štejemo: goske in gosake, race in racake, pegatke, fazane, prepelice, jerebice.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatkov ne objavljamo po nobeni klasifikaciji.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Postopkov urejanja podatkov nismo uporabili.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Objavljamo indekse števila in mase trupov zaklane živine glede na prejšnji mesec in glede na mesec prejšnjega leta.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Ni dodatnih pojasnil.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo](#) - Živinoreja - [Zakol živine v klavnicah, Slovenija, mesečno](#); Zakol živine, Slovenija, letno; absolutne meritve in kategorije živali, mesec in leto.
- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, Živinoreja, mleko in mlečni izdelki): »Zakol živine v klavnicah, Slovenija, mesečno«.
- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, Živinoreja, mleko in mlečni izdelki): »Zakol živine v klavnicah, Slovenija, letno«.
- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, Živinoreja, mleko in mlečni izdelki): »Zakol živine, Slovenija, letno«.
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije
- Organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO)
- Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimočasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljše podlaga h kakovosti odločanja.

Mesečni podatki Zakola živine za zadnje leto so začasni. Ob vsakokratni objavi se ti podatki lahko popravijo in dopolnijo z novimi podatki. Status končnih podatkov dobijo ob objavi letnih podatkov (konec februarja naslednje leto).

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:

- Zakol živine v klavnicah (KME-ZAKOL/M)

področje: Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, podpodročje: Živinoreja, mleko in mlečni izdelki

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:

- Zakol živine v klavnicah (KME-ZAKOL/M)

področje: Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, podpodročje: Živinoreja, mleko in mlečni izdelki